

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji) z dnia.....2005 r. w sprawie opiniowania służbowego strażaków Państwowej Straży Pożarnej

Na podstawie art. 36a ust. 12 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1230 z późn. zm.2)) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa szczegółowe warunki i tryb opiniowania strażaka Państwowej Straży Pożarnej, zwanego dalej "strażakiem".

§ 2.

1. W opinii służbowej zwanej dalej "opinią" uwzględnia się:

- 1) przestrzeganie złożonego ślubowania;
- 2) poziom wykształcenia ogólnego i pożarniczego;
- 3) ocenę cech osobowości oraz umiejętności i predyspozycje strażaka wpływające na jakość wykonywanych zadań służbowych;
- 4) jakość i efektywność wykonywania zadań i obowiązków na zajmowanym stanowisku;
- 5) stopień sprawności fizycznej.

2. Opinię sporządza się na arkuszu, którego wzór określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 3.

1. Opiniowanie strażaka przeprowadza się nie później niż:

- 1) w służbie przygotowawczej - 30 dni przed upływem każdego roku tej służby i 60 dni przed mianowaniem na stałe;
- 2) w służbie stałej - 30 dni przed upływem:
 - a) każdych 3 lat służby do osiągnięcia 15 lat służby,
 - b) każdych 5 lat służby po przekroczeniu 15 lat służby.

2. Terminy określone w ust. 1 pkt 1 i 2 liczy się od dnia przyjęcia do służby lub ostatniego opiniowania.

3. Termin opiniowania może ulec przesunięciu o okres:

- 1) zawieszenia w czynnościach służbowych;
- 2) odbywania szkolenia zawodowego;
- 3) urlopu macierzyńskiego;
- 4) urlopu wychowawczego;
- 5) urlopu bezpłatnego lub zwolnienia ze świadczenia pracy;
- 6) choroby;
- 7) wyznaczenia do wykonywania zadań poza jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej.

§ 4.

1. Opiniowania dokonuje się przed upływem okresów podanych w § 3 w następujących przypadkach:

- 1) przed wystąpieniem z wnioskiem o mianowanie (powołanie) strażaka na wyższe stanowisko służbowe lub o nadanie kolejnego wyższego stopnia, jeżeli od ostatniego opiniowania upłynął co najmniej 1 rok;
- 2) stwierdzenia w okresie służby przygotowawczej nieprzydatności strażaka do służby, a w okresie służby stałej, niewywiązywania się z obowiązków służbowych lub nieprzydatności na zajmowanym stanowisku;
- 3) po upływie 6 miesięcy od wydania opinii stwierdzającej niewywiązywanie się z obowiązków służbowych w służbie stałej;
- 4) polecenia wyższego przełożonego;
- 5) wniosku strażaka lub kierownika komórki organizacyjnej, w której strażak pełni służbę, w terminie 14 dni od dnia zapoznania strażaka ze skróconą opinią służbową.

2. Opiniowania dokonuje się również na żądanie sądu, prokuratora, Policji, rzecznika dyscyplinarnego lub rzecznika dyscypliny finansów publicznych, w zakresie określonym przez te podmioty.

§ 5

1. Przy ocenie sposobu wykonywania przez opiniowanego zadań służbowych bierze się pod uwagę następujące kryteria:

- 1) umiejętności zawodowe, z uwzględnieniem wymagań na zajmowanym stanowisku służbowym, kwalifikacji specjalistycznych wynikających z ukończenia szkoleń lub studiów, znajomości języków obcych oraz wyniki osiągnięte przez opiniowanego podczas szkoleń;
- 2) wykorzystanie posiadanych umiejętności, z uwzględnieniem znajomości obowiązujących przepisów i procedur oraz ich stosowania, zasobu wiadomości i umiejętności pozwalających na wywiązywanie się z obowiązków i realizację zadań służbowych na zajmowanym stanowisku;
- 3) inicjatywę, z uwzględnieniem zdolności i skłonności do rozwoju własnego oraz podnoszenia kwalifikacji, a także umiejętności samodzielnego wyszukiwania i zdobywania niezbędnych informacji;
- 4) umiejętność planowania i organizowania pracy, z uwzględnieniem zdolności stopniowania zadań według ich ważności, oraz sprawność i terminowość ich realizacji;

5) umiejętność pracy w zespole, z uwzględnieniem zdolności do współpracy w realizacji celów a w razie potrzeby udzielania pomocy i doradzania, opanowanie i przejawianie postawy sprzyjającej kształtowaniu dobrej atmosfery pracy, niepowodowanie sytuacji konfliktowych;

6) komunikatywność z uwzględnieniem umiejętności przekazywania, odbierania i rozumienia informacji w mowie i piśmie, jasnego i wyrazistego formułowania wypowiedzi w sposób gwarantujący ich zrozumienie;

7) zdolność analitycznego myślenia, z uwzględnieniem umiejętności oceny wartości informacji, ich źródeł i wyboru oraz interpretowania, wyciągania wniosków i stosowania odpowiednich narzędzi w celu rozwiązania problemu;

8) samodzielność, z uwzględnieniem umiejętności działania bez angażowania innych osób oraz konieczności nadzoru przełożonych;

9) motywację i kreatywność, z uwzględnieniem umiejętności tworzenia nowych rozwiązań oraz doskonalenia już istniejących, inicjowania działań i przyjmowania odpowiedzialności za nie;

10) dyspozycyjność, z uwzględnieniem możliwości i gotowości podejmowania oraz realizacji zadań i czynności służbowych;

11) radzenie sobie w sytuacjach kryzysowych, z uwzględnieniem umiejętności stanowczego i zdecydowanego działania w sytuacjach nietypowych, gdy nie wystarczają obowiązujące (standardowe) procedury postępowania, odporność na stres, opanowanie emocjonalne, umiejętność dostosowania działań do szybko zmieniających się warunków i sytuacji;

12) przestrzeganie etyki zawodowej i zdyscyplinowanie, z uwzględnieniem przestrzegania zasad wynikających ze złożonego ślubowania.

2. Przy opiniowaniu na stanowisko kierownicze bierze się pod uwagę także następujące kryteria:

1) umiejętność efektywnego zarządzania, z uwzględnieniem umiejętności prawidłowego rozlokowania i wykorzystania potencjału ludzkiego oraz zasobów rzeczowych, finansowych i informacyjnych niezbędnych w realizacji zadań służbowych, umiejętności pozyskania nowych zasobów, nadzoru nad realizacją czynności służbowych oraz kontroli realizacji zadań, motywowania pracowników do wyższej jakości pracy oraz stymulowania rozwoju zawodowego;

2) zdolność negocjowania, z uwzględnieniem umiejętności wypracowania pożądanego stanowiska, utrzymania właściwych stosunków międzyludzkich, a w sytuacji konfliktowej stymulowania otwartej dyskusji na temat źródeł konfliktu w celu rozwiązania problemu;

3) umiejętność strategicznego myślenia, z uwzględnieniem umiejętności postrzegania kierowanej komórki lub jednostki organizacyjnej jako części składowej złożonego systemu, rozpoznawania potrzeb i generowania kierunków jej działania, umiejętności oceny ryzyka, tworzenia strategii działania zgodnej z celami służby.

§ 6.

1. Wydający opinię sporządza ją samodzielnie w stosunku do kierowników komórek organizacyjnych, natomiast dla pozostałych strażaków przy pomocy kierownika komórki organizacyjnej, w której strażak pełni służbę. Przy sporządzaniu opinii uwzględnia się skrócone opinie służbowe, które zawierają między innymi samoocenę dokonaną przez opiniowanego dotyczącą jego rozwoju zawodowego, stopnia wywiązywania się przez niego z przydzielonych obowiązków oraz poziomu realizacji zadań służbowych.

2. Wydający opinię w stosunku do kierowników komórek organizacyjnych, a kierownik komórki organizacyjnej w stosunku do pozostałych strażaków, sporządza skróconą opinię służbową nie częściej niż raz na pół roku i nie rzadziej niż raz w każdym roku pełnienia służby, z zastrzeżeniem ust.4.

3. Skróconą opinię służbową sporządza się na arkuszu, którego wzór określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

4. Skróconą opinię sporządza się także bezpośrednio przed przeniesieniem strażaka do innej komórki lub jednostki

organizacyjnej.

5. Sporządzający skróconą opinię służbową zapoznaje z nią opiniowanego strażaka w czasie rozmowy omawiającej tę opinię.

§ 7

Fakt zapoznania się z treścią opinii opiniowany potwierdza własnoręcznym podpisem. Zapoznanie z opinią następuje w obecności kierownika komórki organizacyjnej w której strażak pełni służbę. W razie odmowy złożenia podpisu, przełożony zapoznający z opinią sporządza na tę okoliczność adnotację.

§ 8.

1. Wydający opinię może uwzględnić odwołanie i zmienić treść opinii. Odwołanie, które uzna za nieuzasadnione, przesyła w terminie 7 dni przełożonemu właściwemu do rozpatrzenia odwołania, wraz z opinią i własnym stanowiskiem w sprawie.

2. Przełożony właściwy do rozpatrzenia odwołania powołuje komisję, w składzie co najmniej 3 osób, w celu zajęcia stanowiska co do zasadności odwołania. W skład komisji nie może wchodzić strażak, który uczestniczył przy wydawaniu zakwestionowanej opinii.

3. Na wniosek opiniowanego strażaka, o powołaniu komisji zawiadamia się organizację związkową, działającą w jednostce organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, w której strażak pełni służbę, w przypadku gdy strażak jest jej członkiem lub gdy organizacja związkowa wyraziła zgodę na obronę praw strażaka nie zrzeszonego w związku. Organizacja związkowa może przedstawić komisji, o której mowa w ust. 2, swoje stanowisko w sprawie.

4. Komisja, o której mowa w ust. 2, sporządza protokół, w którym przedstawia wnioski w sprawie uwzględnienia lub odrzucenia odwołania.

5. Przełożony właściwy do rozpatrzenia odwołania jest obowiązany rozstrzygnąć odwołanie w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania.

§ 9.

Podstawą do wydania decyzji personalnej, której wydanie jest uzależnione od treści opinii służbowej może być tylko opinia ostateczna.

§ 10

Traci moc rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 czerwca 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad okresowego opiniowania strażaków Państwowej Straży Pożarnej oraz trybu wnoszenia i rozpatrywania odwołań od opinii służb służbowych (Dz. U. Nr 63, poz. 402 i z 1999 r. Nr 30, poz. 298).

§ 11.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

- 1) Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej - sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. Nr 134, poz. 1436i Nr 283, poz. 2818 oraz z 2005 r. Nr 19, poz.164).
- 2) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 59, poz. 516 i Nr 166, poz. 1609, z 2004 r. Nr 210, poz. 2135 oraz z 2005 r. Nr 100, poz. 836 i Nr 164, poz. 1365.

Uzasadnienie

Projektowane rozporządzenie jest aktem wykonawczym do art. 36a ust. 12 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 6 maja 2005 r. o zmianie ustawy o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 100, poz. 836).

Projekt ustala szczegółowe warunki i tryb postępowania w sprawie opiniowania strażaków Państwowej Straży Pożarnej, ze szczególnym uwzględnieniem częstotliwości wydawania opinii służbowych oraz kryteriów branych pod uwagę w procesie opiniowania.

Zakres zagadnień uregulowanych w niniejszym projekcie był dotychczas przedmiotem rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 czerwca 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad okresowego opiniowania strażaków Państwowej Straży Pożarnej oraz trybu wnoszenia i rozpatrywania odwołań od opinii służbowych (Dz. U. Nr 63, poz. 402 i z 1999 r. Nr 30, poz. 298). Rozwiązania przyjęte w tym rozporządzeniu, w rzeczywistości pozbawiały kierownika jednostki organizacyjnej PSP możliwości faktycznego oceniania podwładnego. W praktyce rola przełożonego uprawnionego do opiniowania została sprowadzona jedynie do podpisania wypełnionego druku opinii służbowej i zapoznania z jego treścią opiniowanego.

Tymczasem w projekcie zaproponowano by wydający opinię służbową sporządzał ją samodzielnie w stosunku do kierowników komórek organizacyjnych, natomiast dla pozostałych strażaków przy pomocy kierownika komórki organizacyjnej, w której strażak pełni służbę. Przy sporządzaniu opinii uwzględnia się skrócone opinie służbowe, które dają opiniowanemu strażakowi możliwości dokonania samooceny oraz mają za zadanie stałe monitorowanie stanu jego rozwoju a także motywowanie strażaka do rzetelnego i sprawnego wykonywania obowiązków i zadań służbowych. Proponowana skrócona opinia służbowa poza wspomnianą samooceną, ważną zarówno z wychowawczego jak i psychologicznego punktu widzenia, daje możliwości porównywalne z tzw. "rozmową roczną" praktykowaną w organizacjach, które stosują systemy zarządzania jakością ISO. Jednoznaczny zapis nakazujący sporządzającemu skróconą opinię służbową konieczność przeprowadzenia z opiniowanym rozmowy omawiającej tę opinię, daje możliwość przedstawienia wzajemnych oczekiwań dotyczących pożądanego zachowań oraz pozwoli wyjaśnić i zidentyfikować powody i przyczyny ewentualnych nieporozumień w kontaktach wzajemnych. Powyższe eliminuje sytuację powodującą zagrożenie w postaci sporządzenia negatywnej opinii służbowej, gdyż proponowana częstotliwość sporządzania skróconych opinii służbowych daje możliwość wczesnego zasygnalizowania i jasnego określenia obszarów i zakresów wymagających zwiększenia aktywności oraz zaangażowania, jak również daje czas niezbędny do osiągnięcia wyraźnej poprawy, bądź też w pełni satysfakcjonującego poziomu realizacji zadań i obowiązków służbowych.

Proponowana w treści rozporządzenia wielopłaszczyznowa ocena strażaka ma za zadanie również motywowanie go do stałego rozwoju osobistego i zawodowego a tym samym tworzenie i utrzymywanie na odpowiednim poziomie wysoko wykwalifikowanej kadry w formacji, której zakres działań stale się powiększa w związku z coraz szybszym rozwojem cywilizacyjnym i rosnącą w związku z tym ilością i rodzajem zagrożeń.

Projekt wprowadził również bardziej szczegółowe określenie terminów, w których dokonuje się opiniowania i wydłuża okresy pomiędzy kolejnymi terminami opiniowania w służbie stałej. W projekcie wprowadzono również możliwość przedłużenia terminów opiniowania o okresy:

- zawieszenia w czynnościach służbowych;

- choroby, urlopu macierzyńskiego, wychowawczego i bezpłatnego oraz zwolnienia ze świadczenia pracy ;
- odbywania szkolenia zawodowego;
- wyznaczenia do wykonywania zadań poza jednostki organizacyjne PSP.

Przyjęcie projektu doprowadzi do szczegółowego uregulowania kwestii dotyczącej opiniowania służbowego strażaków Państwowej Straży Pożarnej, co zgodne jest z potrzebami Państwowej Straży Pożarnej.

Uregulowania zawarte w projektowanym rozporządzeniu nie są objęte prawem Unii Europejskiej.

Ocena skutków regulacji (OSR)

- 1) projektowane rozporządzenie dotyczy jedynie grupy zawodowej strażaków Państwowej Straży Pożarnej;
- 2) projekt rozporządzenia, na etapie tworzenia, był przedmiotem konsultacji z jednostkami organizacyjnymi Państwowej Straży Pożarnej oraz związkami zawodowymi działającymi w Państwowej Straży Pożarnej, tj.: Krajową Sekcją Pożarnictwa NSZZ "Solidarność", Zarządem Krajowym Związku Zawodowego Strażaków "Florian", Zarządem Głównym NSZZ Pracowników Pożarnictwa. Zgłoszone propozycje były w większości uwzględnione w pierwszej wersji projektu, którą następnie opiniowały ogólnokrajowe organizacje związkowe: Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych i Komisja Krajowa NSZZ "Solidarność". Uwagi zgłosiło OPZZ. W obecnej wersji projektu zostały uwzględnione w 100%;
- 3) wejście w życie projektu rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego;
- 4) wejście w życie projektowanego rozporządzenia pozostanie bez wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz na sytuację i rozwój regionów.